

Bruxelles, 4. svibnja 2023.
(OR. en)

8824/1/23
REV 1

RECH 152

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	<i>Priprema sastanka Vijeća za konkurentnost (unutarnje tržište, industrija, istraživanje i svemir) 22. i 23. svibnja 2023.</i> Sigurnost znanja i odgovorna internacionalizacija – razmjena mišljenja

Za delegacije se u Prilogu nalazi napomena predsjedništva naslovljena „Sigurnost znanja i odgovorna internacionalizacija” u svrhu razmjene mišljenja na sastanku Vijeća za konkurentnost 23. svibnja 2023.

**NAPOMENA PREDSEDNIŠTVA ZA RAZMJENU MIŠLJENJA O TEMI „SIGURNOST
ZNAJANJA I ODGOVORNA INTERNACIONALIZACIJA”**

Istraživački integritet i sigurnost istraživanja u polariziranom svijetu

Međunarodna suradnja u području istraživanja od goleme je važnosti za visoka učilišta i organizacije koje provode istraživanja radi održavanja visoke kvalitete i relevantnosti.

Međunarodna suradnja pomaže u stvaranju mreža među najboljim talentima na svijetu, inovativnim poduzećima pruža pristup novim tržištima, promiče standardizaciju i uspostavlja kritičnu masu za odgovor na globalne izazove. Znanstveni napredak, otkrića i inovacije odvijaju se u interaktivnom, interdisciplinarnom i međunarodnom ekosustavu u kojem istraživači mogu surađivati na temelju zajedničkih načela i vrijednosti kao što su akademska sloboda, istraživački integritet i otvorenost.

Otvorenost i suradnja, međutim, istodobno zahtijevaju postojanje svijesti i znanja o postojećim sigurnosnim prijetnjama i rizicima te sustavne napore za njihovo suzbijanje. U svijetu koji je sve nesigurniji i polariziraniji nastaju nove geopolitičke napetosti i izazovi pri čemu postoji opasnost od toga da vanjske sile nepravedno iskorištavaju otvoreno istraživačko okruženje i međunarodnu suradnju u području istraživanja te manipuliraju njima u skladu s vlastitim interesima. Prijetnje stranih država i nedežavnih aktera mogu dovesti do neželjenog prijenosa znanja i uplitanja u aktivnosti istraživanja i inovacija, uključujući potporu za oblikovanje politika. Ti sigurnosni rizici mogli bi ozbiljno naštetiti međunarodnom istraživačkom ekosustavu. Potrebno je istaknuti i etička pitanja koja proizlaze iz suradnje sa zemljama koje ne poštuju temeljna prava i akademsku slobodu. Upozorenja sigurnosnih službi i incidenti koji su postali javni zahvaljujući medijima upućuju na to da akteri u europskom sustavu istraživanja i inovacija ne smiju biti naivni.

Internacionalizacija istraživanja treba se temeljiti na rigoroznoj istraživačkoj etici, što uključuje istraživački integritet i odgovornost. Istraživači, potporne službe i rukovodstvo visokih učilišta trebaju provesti procjenu izazova i prilika povezanih s međunarodnom suradnjom. Primjeri načina na koji istraživačka zajednica može otkloniti sumnje i bojazni od skrivenih namjera uključuju veću transparentnost, podizanje svijesti o širim geopolitičkim napetostima, dobro upravljanje rizikom koje uravnoteženo kombinira dužnu pažnju s praksama koje pogoduju izgradnji odnosa te obrazovanje o odgovornoj internacionalizaciji.

Održavanje ravnoteže između otvorene i ograničene međunarodne suradnje u području istraživanja

Odgovorna internacionalizacija podrazumijeva strukturirani postupak utvrđivanja, procjene i praćenja prilika i rizika u istraživačkoj suradnji te upravljanja njima. Takav pristup dovodi do bolje pripravnosti i veće razine svijesti, kao i većeg znanja o vanjskom uplitanju, a istodobno se njime štite temeljna prava i vrijednosti akademske slobode, integriteta i autonomije.

Otvorenost, transparentnost, sigurnost, sloboda i integritet ključni su elementi odgovorne internacionalizacije. Otvorenost i sigurnost stoga se ne bi trebali smatrati oprečnim konceptima, već bi trebali biti uravnoteženi i nadopunjavati se. Međutim, održavanje ravnoteže između otvorene znanstvene suradnje utemeljene na povjerenju, s jedne strane, i zaštitnih, restriktivnih propisa, s druge strane, velik je izazov. Prekomjerna regulacija ili pretjerana intervencija mogu ugroziti slobodu znanstvenog istraživanja i razmjene.

Vijeće je u rujnu 2021. odobrilo zaključke naslovljene „Globalni pristup istraživanju i inovacijama – Europska strategija za međunarodnu suradnju u svijetu koji se mijenja”, u kojima se ističe predanost EU-a održavanju otvorenosti u međunarodnoj suradnji u području istraživanja i inovacija. U zaključcima se ističe i promicanje zajedničkih vrijednosti EU-a i osiguravanje njegovih interesa, uključujući izgradnju vodstva i konkurentnosti u području istraživanja i inovacija, te jačanje mjera za suzbijanje vanjskog uplitanja.

U lipnju 2022. doneseni su Zaključci Vijeća o načelima i vrijednostima za međunarodnu suradnju u području istraživanja i inovacija. U tim se zaključcima prepoznaje važnost upravljanja rizicima i sigurnosti te se preporučuje da Europska komisija i države članice poduzmu mjere za suzbijanje vanjskog uplitanja i upravljanje rizicima koji su svojstveni međunarodnoj suradnji u području istraživanja i inovacija. To uključuje pružanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u pogledu sigurnosti EU-a i zaštitu prava intelektualnog i industrijskog vlasništva te pravila za zaštitu privatnosti, osobnih podataka i infrastruktura.

Nadalje, u tim se zaključcima Vijeća Komisija i države članice pozivaju da iskoriste i dodatno razviju utvrđene dobre prakse poput onih iz radnog dokumenta službi Komisije naslovljenog „Rješavanje pitanja vanjskog uplitanja u istraživanje i inovacije” kako bi se poduprla njihova provedba. Slijedom toga pokrenut je postupak uzajamnog učenja o suzbijanju vanjskog uplitanja u području istraživanja i inovacija, s naglaskom na temama kao što su podizanje svijesti i uključivanje dionika, razumijevanje i utvrđivanje prijetnji od vanjskog uplitanja i mjere za njihovo suzbijanje.

Pitanja za raspravu

S obzirom na navedeno ministri i ministrice pozivaju se da iznesu svoja stajališta o sljedećim pitanjima:

1. Mnoge države članice uspostavile su nacionalne pristupe i mjere za zaštitu istraživanja i međunarodne suradnje. Koja biste iskustva i primjere najbolje prakse htjeli podijeliti u pogledu odgovora na vanjsko uplitanje i podizanja svijesti o prijetnjama i rizicima, uz istodobno nastavljanje promicanja otvorenosti i međunarodne suradnje? Koje se dodatne mjere mogu poduzeti?
2. Odgovornost za sigurnost i integritet istraživanja, uključujući utvrđivanje i razumijevanje prijetnji od vanjskog uplitanja, raspodijeljena je među više aktera, kao što su vlade, visoka učilišta i agencije za financiranje. Koje se mjere mogu poduzeti kako bi se dodatno ojačala koordinacija i razmjena primjera najbolje prakse među uključenim dionicima, uključujući istraživačku zajednicu?

3. Budući da se vrste rizika među pojedinačnim sveučilištima i disciplinama uvelike razlikuju, razvoj jedinstvenog pristupa može biti neučinkovit. Što u tom pogledu smatrate glavnim izazovima za postizanje uspješne i učinkovite provedbe smjernica i kontrolnih popisa s konkretnim mjerama i metodama za suzbijanje vanjskog uplitanja?
-